

Projekt

z dnia 18 lutego 2021 r.

Zatwierdzony przez Zarząd Powiatu Zgierskiego

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU ZGIERSKIEGO**

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) w związku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458), Rada Powiatu Zgierskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Zgierskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Rady Powiatu Zgierskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

KADLA MAJNY
LD-2021
Aleksander Tokarz

Załącznik do uchwały Nr

Rady Powiatu Zgierskiego

z dnia 2021 r.

„Zdrowie psychiczne to dobrostan,
w którym jednostka realizuje swoje
możliwości, potrafi poradzić sobie
z różnorodnymi sytuacjami
życiowymi, jest w stanie uczestniczyć
w życiu społecznym oraz
produktywnie pracować” (WHO).

**PROGRAM OCHRONY
ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
POWIATU ZGIERSKIEGO
NA LATA 2021-2022**

Zgierz, 2021

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
Część I. Podstawy prawne	5
CZĘŚĆ II. Zdrowie psychiczne	7
Zaburzenia psychiczne według międzynarodowych klasyfikacji	9
CZĘŚĆ III. Charakterystyka obszaru objętego Programem	10
MIESZKAŃCY POWIATU ZGIERSKIEGO.....	10
PRZYROST NATURALNY	11
RYNEK PRACY	11
CZĘŚĆ IV. Ochrona zdrowia	12
CZĘŚĆ V. Pomoc społeczna i infrastruktura wspomagająca zdrowie psychiczne	15
CZĘŚĆ VI. DIAGNOZA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM	19
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	19
Centrum Usług Środowiskowych w Powiecie Zgierskim	20
Placówki opiekuńczo – wychowawcze.....	20
Punkt Interwencji Kryzysowej.....	21
Środowiskowe Domy Samopomocy	21
Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	22
Domy Pomocy Społecznej.....	22
Współpraca z Powiatem Łódzkim Wschodnim w zakresie orzecznictwa	23
Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	24
Placówki oświatowe	28
Organizacje pozarządowe	30
Rozpoznania i praca profilaktyczna Policji na rzecz nieletnich.....	31
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu	32
Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu	34
CZĘŚĆ VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	38
HARMONOGRAM ZADAŃ PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO POWIATU ZGIERSKIEGO NA LATA 2021-2022.....	38
PODSUMOWANIE	42

WSTĘP

„Zdrowie psychiczne jest kapitałem pozwalającym na realizowanie intelektualnego i emocjonalnego potencjału obywateli oraz znalezienie i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy”.

Zielona Księga „Poprawa zdrowia psychicznego ludności. Strategia Zdrowia Psychicznego dla Unii Europejskiej” Bruksela 2005 r.

Obszar zdrowia psychicznego jest ważnym elementem zarówno definicji jak i modeli zdrowia. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje zdrowie psychiczne jako dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. A zatem, zdrowie psychiczne jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania osoby w społeczeństwie. **Dodatkowo WHO wyjaśnia, że zdrowie psychiczne:**

- jest czymś więcej niż brakiem zaburzeń psychicznych;
- stanowi integralną część zdrowia – nie ma pełni zdrowia bez zdrowia psychicznego;
- zależy od szeregu czynników społeczno-ekonomicznych, biologicznych i środowiskowych;
- powinno być wspierane i promowane przez politykę na rzecz zdrowia publicznego i budowanie międzysektorowych strategii i interwencji.

Niniejszy Program opracowany został na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022, którego główne cele sformułowane zostały w następującym brzmieniu:

- **zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;**
- **kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.**

Podmiotami realizującymi Narodowy Program są właściwi ministrowie do spraw w szczególności: zdrowia, zabezpieczenia społecznego, rodziny, pracy, oświaty i wychowania, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości oraz obrony narodowej, a także Narodowy Fundusz Zdrowia oraz samorządy województw, powiatów i gmin. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Narodowego Programu.

Zadaniem samorządów powiatowych jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb realizowane poprzez:

- upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej;
- upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego;
- aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi;
- skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy;
- udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022 stanowi zatem odpowiedź na rekomendacje zawarte w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 i jest określony na czas realizacji Narodowego Programu.

Adresatami programu zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego są osoby chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychiczne), upośledzone umysłowo oraz wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Program jest dokumentem obejmującym zasięgiem obszar powiatu zgierskiego w jego granicach administracyjnych, zawiera omówienie zagadnień odnoszących się do problematyki zdrowia psychicznego oraz podstaw prawnych, przedstawia zasoby i infrastrukturę w powiecie zgierskim, definiuje cele programowe i okres ich realizacji przypadający na lata 2021-2022. Dokument jest instrumentem realizacji wojewódzkiej strategii działań w obszarze zdrowia psychicznego. Wskazuje główne kierunki, obszary działań, jakie należy podejmować, aby zapewnić wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi i wielostronną opiekę. Należy także pamiętać, iż realizacja wytycznych w przedmiotowym zakresie zadań wymaga stałej kooperacji uczestniczących w nim podmiotów.

Biorąc pod uwagę najważniejsze cele należy przede wszystkim traktować Powiat, jako ośrodek pełniący funkcję koordynacyjną i integracyjną szczególnie w przypadku realizacji działań obejmujących współpracę międzygminną. Powiat staje się więc swego rodzaju układem funkcjonalnym wzmacniającym rozwój partnerstwa lokalnych samorządów, nakierowanym na osiągnięcie spójnego rozwoju całego obszaru.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022, wyznacza kierunek działań administracji samorządowej, które zmierzać mają do osiągnięcia celu nadrzędnego - ochrony i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu zgierskiego.

Przedłożony materiał opracowano w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Podczas przygotowywania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022, wykorzystane zostały obowiązujące dokumenty planistyczne kraju, województwa, powiatu i gmin, a także materiały udostępnione, m.in. przez Główny Urząd Statystyczny, Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu, Policję, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe.

CZĘŚĆ I. PODSTAWY PRAWNE

Przy opracowywaniu Programu uwzględniono i wykorzystano dokumenty programowe i strategiczne WHO, europejskie, krajowe i wojewódzkie oraz obowiązujące obecnie regulacje prawne, w tym wskazany we wstępie niniejszego dokumentu Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W tym aspekcie ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
3. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Według treści tejże samej ustawy art. 3 definicja osoby z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się do osoby:

- a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne),
- b) upośledzonej umysłowo,
- c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Zadania dla samorządów lokalnych w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego zostały ponadto określone w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022.

Nadal aktualne są cele i rekomendacje zawarte w dokumentach programowo-planistycznych.

Raport Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) pt. „Zdrowie psychiczne: nowe rozumienie, nowa nadzieja”, 2001 r. Raport ten był siódmym, kolejnym raportem w historii WHO, kiedy to w 1995 r.

została podjęta decyzja o publikowaniu przez Organizację raportów o stanie zdrowia na świecie, w których poruszane są najważniejsze problemy współczesnego zdrowia publicznego.

W omawianym raporcie zdrowie psychiczne zostało wskazane jako światowy priorytet zdrowia publicznego. Położono nacisk na fakt, iż zdrowie psychiczne stanowi kluczowy warunek osiągnięcia dobrostanu jednostki, społeczeństwa i państwa. Raport nawołuje do podjęcia pilnych działań w walce ze stygmatyzacją i dyskryminacją oraz podkreśla konieczność zapewnienia efektywnej prewencji i leczenia.

Deklaracja Helsińska Ministrów Zdrowia Krajów Europejskich pt. „Deklaracja o ochronie zdrowia psychicznego dla Europy”, 2005 r. Deklaracja Helsińska wyraża pogląd, że nie ma zdrowia bez zdrowia psychicznego, ponieważ ma ono zasadnicze znaczenie dla poszczególnych osób, społeczeństwa, ekonomii i powinno być przez to postrzegane, jako integralna i istotna część pozostałych obszarów polityki publicznej. Należą do nich prawa człowieka, opieka społeczna, edukacja oraz zatrudnienie.

Wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno-ekonomiczną, stanem zdrowia populacji oraz pojawianiem się nowych wyzwań w zdrowiu w ostatnim dziesięcioleciu zaistniała konieczność uaktualnienia strategii WHO odnośnie zdrowia psychicznego zarówno na poziomie globalnym, jak i regionalnym. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom państwa przyjęły nowe zobowiązania do działań zawarte w kolejnych dwóch omówionych niżej dokumentach, uchwalonych w roku 2013.

Europejski Plan Działania na rzecz Zdrowia Psychicznego (WHO 2013)- cele podstawowe:

- każdy ma równe szanse, by realizować dobrostan psychiczny podczas całego życia, zwłaszcza ci, którzy są najbardziej wrażliwi i narażeni na czynniki ryzyka,
- osoby z problemami zdrowia psychicznego są obywatelami, których prawa człowieka są w pełni respektowane, chronione i promowane,
- świadczenia opieki zdrowotnej są dostępne i osiągalne finansowo, dostępne w środowisku zgodnie z potrzebami,
- osoby z problemami zdrowia psychicznego mają prawo do pełnego poszanowania oraz bezpiecznego i efektywnego leczenia.

Spójny Plan Działania w zakresie Zdrowia Psychicznego 2013- 2020 (WHO 2013). Ten plan podkreśla przede wszystkim podstawowe znaczenie zdrowia psychicznego, jako warunku osiągnięcia zdrowia przez wszystkich. Oparty jest na podejściu uwzględniającym cały cykl życia i za cel stawia osiągnięcie sprawiedliwości w zdrowiu poprzez powszechny dostęp do opieki zdrowotnej oraz podkreślenie roli i znaczenia prewencji. W planie działania postawiono na cztery główne cele:

- bardziej efektywne przywództwo i zarządzanie w dziedzinie zdrowia psychicznego,
- zapewnienie wszechstronnych, zintegrowanych świadczeń zdrowotnych i społecznych udzielanych w jednostkach opieki środowiskowej,
- wdrożenie strategii zapobiegania i promocji zdrowia psychicznego,
- wzmocnienie systemów informacji, dowodów naukowych i badań na rzecz zdrowia psychicznego.

Od czasu opublikowania Zielonej Księgi, nasiliły się w UE zagrożenia dla zdrowia psychicznego. Z jednej strony starzenie się społeczeństw UE powoduje narastanie zaburzeń związanych z wiekiem, z drugiej strony kryzys gospodarczy i cała organizacja życia społecznego zwiększa poczucie niepewności, nieprzewidywalności własnego losu, wykluczenia społecznego i braku zaufania. Wszystko to odbija się na zdrowiu psychicznym mieszkańców UE i prowadzi do rozpowszechniania depresji, nadużywania substancji, zaburzeń lękowych. W efekcie tych tendencji coraz groźniejsze stają się zjawiska związane z przemocą i samounicestwieniem (Raport RPO 2014, *Ochrona zdrowia psychicznego w Polsce: wyzwania, plany, bariery, dobre praktyki*).

CZEŚĆ II. ZDROWIE PSYCHICZNE

Jak wynika z danych zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej systematycznie wzrasta liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych. Jednak wiedza na temat osób z tymi zaburzeniami nie jest wystarczająca, ponieważ wciąż osoby chore są stygmatyzowane i wykluczane ze społeczeństwa. Niezrozumienie ich potrzeb oraz piętnowanie powoduje większą niechęć do uczestnictwa w życiu społecznym, a to z kolei prowadzi do powstawania poczucia izolacji i odrzucenia.

Dane epidemiologiczne wskazują, że na całym świecie z powodu zaburzeń psychicznych cierpi ponad 450 mln ludzi. Zgodnie z danymi WHO, zaburzenia psychiczne i behawioralne stanowią ok. 20% wszystkich stanów chorobowych w Europie. Statystycznie co czwarta osoba, w różnych okresach życia, doświadcza problemów ze zdrowiem psychicznym. W zachodniej części Europy zaburzenia psychiczne odpowiadają za 30-40% chronicznych zwolnień lekarskich i pochłaniają średnio 3% PKB. Choroby psychiczne, takie jak depresja, schizofrenia czy choroba afektywna dwubiegunowa dotyczą nie tylko samego chorego, ale także całe otoczenie. Szacuje się, że w Polsce skutki schizofrenii jednego chorego dotyczą dziesięciu osób z jego otoczenia, głównie rodziców lub współmałżonka, ale także innych krewnych i przyjaciół (Kulik M., Małowicka M., Mucha E., Górka A., Ziobro M., *Schizofrenia. Rola opiekunów w kreowaniu współpracy*, HTA Consulting, Kraków).

WHO wskazuje, że na świecie żyje około 350 mln ludzi, którzy cierpią tylko z powodu depresji. Jest to, aż 5% populacji naszej planety, a co roku liczba ta się zwiększa. Depresja staje się coraz bardziej istotnym problemem zdrowotnym i społecznym również w Polsce. Zaburzenia depresyjne należą do najczęściej rozpoznawanych zaburzeń psychicznych. Często ujawniają się w młodym wieku obniżając możliwość prawidłowego funkcjonowania.

W Polsce natomiast, dane wskazują, że z epizodami depresyjnymi, nasiloną depresją oraz dystymią czyli krótkotrwałymi zaburzeniami nastroju o charakterze dysforyczno-depresyjnym i lękowo-depresyjnym, zmagają się około 1,5 mln osób. Zaburzenia depresyjne stanowią również czynnik wysokiego ryzyka popełnienia samobójstwa. Niezależnie od grupy wiekowej, rozpowszechnienie epizodu depresyjnego jest większe u kobiet niż u mężczyzn. Ponadto wskaźnik rozpowszechniania depresji u kobiet wzrasta wraz z wiekiem, natomiast u mężczyzn utrzymuje się na dość stałym poziomie. Zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa powodują, że liczba osób z zaburzeniami depresyjnymi będzie gwałtownie rosła w grupie osób 65+.

Innym, bardzo ważnym i niepokojącym zjawiskiem jest wskaźnik popełnianych samobójstw. Każdego roku z powodu samobójstw Polska traci liczbę obywateli porównywalną do liczby mieszkańców małego miasta, w tym liczba dzieci w wieku do 14 lat odpowiada średnio jednej klasie szkolnej, a młodzieży między 15. a 18. rokiem życia jednemu gimnazjum. Wskaźnik samobójstw w Polsce rośnie od początku lat 90. XX wieku, choć w tym okresie odnotowywano także lata, kiedy obniżał się o kilka procent rocznie, żeby po 2-3 latach wzrosnąć rok do roku o kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt procent. W 1991 roku w statystykach policyjnych zarejestrowano 4159 samobójstw, z czego 3388 dokonanych przez mężczyzn i 771 przez kobiety. Od tamtej pory rośnie procentowy udział mężczyzn, a spada kobiet. Odpowiednio z 81% do 85% oraz z 19% do 15%. W 2015 roku Komenda Główna Policji zarejestrowała ogółem 5688 zgonów w wyniku zamachu samobójczego, w tym 4889 mężczyzn oraz 799 kobiet. Rekordowym „czarnym” rokiem był 2014, kiedy

w wyniku samobójstw zmarło 6165 osób w tym 5237 mężczyzn oraz 928 kobiet (NPZ 2016, *Priorytetowe działania w obszarze zdrowia psychicznego na lata 2016–2020*).

W 2018 roku samobójstwo popełniło według danych GUS **4 441** Polaków, a według statystyk Komendy Głównej Policji – **5 182** (w 2019 roku – **5 255**). Prób samobójczych było prawdopodobnie **od 10 do 15 razy więcej**. Najnowsze badania wskazują, że zapobieganie samobójstwom jest wprawdzie możliwe, lecz wymaga całej serii działań, począwszy od zapewnienia jak najlepszych warunków wychowywania dzieci i młodzieży, poprzez skuteczne leczenie zaburzeń psychicznych, a skończywszy na kontrolowaniu czynników ryzyka w środowisku. Sukces programów zapobiegania samobójstwu zależy przede wszystkim od odpowiedniej popularyzacji informacji na ten temat oraz od pogłębienia świadomości społeczeństwa.

W Polsce problematyka zaburzeń zdrowia psychicznego dotyka 14,9 proc. mieszkańców. Niepokoi fakt, że 6 na 100 tys. Polaków umiera na skutek zaburzeń psychicznych oraz behawioralnych. Koszty terapii zaburzeń psychicznych wynoszą zaledwie 3 proc. PKB z racji tego, że tylko 5,1 proc. spośród wydatków publicznych przeznaczonych na zdrowie, skierowana jest na zdrowie psychiczne. Nadal największy problem stanowi skrajne niedofinansowanie oraz niedobór specjalistów. Na prawie milion mieszkańców przypada 90 psychiatrów, podczas gdy na tę samą liczbę osób, chociażby w Finlandii przypada 236 specjalistów. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że mamy w kraju 3,5 tys. psychiatrów, z czego większość pracuje jednocześnie w dwóch miejscach, więc statystyka będzie sporo niższa (<https://www.medexpress.pl/headway-2020-nowa-perspektywa-zdrowia-psychicznego>).

Na zaburzenia psychiczne w większym stopniu narażone są osoby bezdomne, żyjące w złych warunkach społeczno-ekonomicznych lub w biedzie, osoby niepełnosprawne, osoby pozostające pod wpływem stresów społecznych w związku ze zmianami społeczno - politycznymi i ekonomicznymi, rodziny i opiekunowie osób z zaburzeniami psychicznymi, osoby z przewlekłymi chorobami somatycznymi, a także osoby, które przechodzą radykalne zmiany życiowe spowodowane np. utratą pracy, śmiercią kogoś bliskiego, rozwodem. Ludzie tacy mają trudności z integracją społeczną, jest im znacznie trudniej znaleźć pracę i dlatego częściej korzystają oni z zasiłków pomocy społecznej przez długi okres czasu.

Polskie regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego funkcjonują w odniesieniu do *Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10)* opracowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), a w jej ramach do „**Klasyfikacji zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania**”. Klasyfikacja ICD-10 obowiązuje w całej Europie, a zatem i w Polsce (dokładnie od 1996 roku). **ICD-10 jest jedną z dwóch najbardziej znanych i rozpowszechnionych klasyfikacji zaburzeń psychicznych na świecie.** Drugą, obowiązującą w USA, jest *Klasyfikacja Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, zwana w skrócie DSM-IV*. Obie klasyfikacje definiują zaburzenie psychiczne w odniesieniu do indywidualnej osoby. Zgodnie z tymi klasyfikacjami zaburzenie psychiczne jest to *zespół objawów przejawiający się określonym zachowaniem lub przeżyciem, któremu towarzyszą: cierpienie, niesprawność wpływająca na funkcjonowanie, doświadczenie zwiększonego ryzyka (śmierci, bólu, niesprawności) oraz znaczna utrata swobody*. Natomiast podstawową różnicą między klasyfikacją ICD i DSM jest fakt, iż pierwsza z nich uznaje wyraźny podział na zaburzenia o podłożu somatycznym i podłożu psychicznym. Druga natomiast preferuje podejście bardziej holistyczne traktujące obie te sfery jako jedność (*Wykluczenie Społeczne w Małopolsce- strategie przeciwdziałania. Osoby chorujące psychicznie*, ROPS w Krakowie, Kraków 2013).

Celem zobrazowania terminów dot. zdrowia psychicznego, poniżej przedstawimy definicje wybranych pojęć.

ZABURZENIA PSYCHICZNE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH KLASYFIKACJI

ICD-10	DSM-IV
➤ Organiczne zaburzenia psychiczne, włącznie z zespołami objawowymi (otępienia, organiczny zespół amnestyczny i majaczenie, zaburzenia osobowości wywołane uszkodzeniem mózgu itp.). ➤ Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (ostre zatrucia, używanie szkodliwe, uzależnienie, zespół abstynencyjny, zaburzenia psychotyczne, zespół amnestyczny itp.). ➤ Schizofrenia, zaburzenia schizotypowe i urojeniowe (w tym: ostre i przemijające zaburzenia psychiczne, indukowane zaburzenia urojeniowe, zaburzenia schizoafektywne itp.). ➤ Zaburzenia nastroju (afektywne) (epizod maniakalny, zaburzenia afektywne dwubiegunowe, epizod depresyjny, zaburzenia depresyjne nawracające, utrwalone zaburzenia nastroju itp.). ➤ Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (zaburzenia lękowe w postaci fobii, obsesyjno-kompulsyjne, reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia dysocjacyjne itp.). ➤ Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (zaburzenia odżywiania się, nieorganiczne zaburzenia snu, dysfunkcje seksualne nieorganiczne, zaburzenia związane z pościem itp.). ➤ Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (w tym: zaburzenia nawyków i popędów, identyfikacji płciowej, preferencji seksualnych itp.). ➤ Upośledzenie umysłowe. ➤ Zaburzenia rozwoju psychologicznego (specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka, umiejętności szkolnej, funkcji motorycznych itp.). ➤ Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (zaburzenia hiperkinetyczne, zachowania i emocji, funkcjonowania społecznego, tiki, zaburzenia odżywiania się w niemowlęctwie i dzieciństwie itp.). ➤ Nieokreślone zaburzenia psychiczne.	➤ Zaburzenia rozpoznawane zwykle po raz pierwszy w niemowlęctwie, dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (np. upośledzenie umysłowe, zaburzenia uczenia się, umiejętności ruchowych, komunikacji itp.). ➤ Zaburzenia świadomości, otępienie, zaburzenia amnestyczne i inne poznawcze. ➤ Zaburzenia psychiczne spowodowane stanami ogólnomedycznymi, niesklasyfikowane gdzie indziej. ➤ Zaburzenia związane z substancjami (alkoholem, amfetaminą, kofeiną, nikotyną, konopiami, kokainą, substancjami halucynogennymi, wzięwnymi, opiatami itp.). ➤ Schizofrenia i inne zaburzenia psychotyczne (schizofrenia, zaburzenie schizoafektywne, urojeniowe, krótkotrwałe zaburzenie psychotyczne itp.). ➤ Zaburzenia nastroju (depresja, zaburzenia dwubiegunowe, lękowe, pod postacią somatyczną, pozorowane, dysocjacyjne). ➤ Zaburzenia seksualne i tożsamości płciowej (dysfunkcje seksualne, parafilie, zaburzenia tożsamości płciowej itp.). ➤ Zaburzenia odżywiania się. ➤ Zaburzenia snu. ➤ Zaburzenia kontroli impulsów niesklasyfikowane gdzie indziej. ➤ Zaburzenia przystosowania. ➤ Zaburzenia osobowości. ➤ Inne stany, które mogą być przedmiotem klinicznej uwagi (np. czynniki psychiczne wpływające na stan medyczny, polekowe zaburzenia ruchu, problemy dotyczące związków międzyludzkich itp.).

Źródło: Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych, Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia, Wydanie 2008, oraz A. Bilikiewicz, *Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zagadnienia (...)*.

CZĘŚĆ III. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

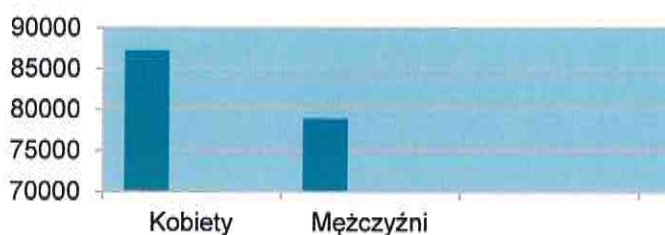
Mapa powiatu zgierskiego z podziałem na gminy

Źródło: <http://www.gminy.pl/powiaty/114.html>

Powiat zgierski położony jest w centralnej Polsce, w północnej części województwa łódzkiego. Został on utworzony w roku 1998 w ramach reformy administracji publicznej i funkcjonuje formalnie od dnia 1 stycznia 1999 r. Powierzchnia powiatu wynosi 854 km², co stanowi 4,7 % powierzchni województwa łódzkiego. W skład powiatu wchodzi dziewięć jednostek samorządowych: Gmina Aleksandrów Łódzki, Gmina Głowno, Miasto Głowno, Gmina Ozorków, Miasto Ozorków, Gmina Parzęczew, Gmina Stryków, Gmina Zgierz, Miasto Zgierz. Powiat zgierski sąsiaduje od strony południowej z powiatem łódzkim grodzkim, powiatem łódzkim wschodnim i powiatem pabianickim, od północy z powiatem łęczyckim i powiatem łowickim, od zachodu z powiatem poddębickim, a od wschodu z powiatem brzezińskim.

MIESZKAŃCY POWIATU ZGIERSKIEGO

Powiat zgierski ma 166 113 mieszkańców, z czego 52,5% stanowią kobiety, a 47,5% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 4,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu zgierskiego w 2050 roku wynosi 156 725, z czego 81 603 to kobiety, a 75 122 mężczyźni.

Liczba mieszkańców powiatu zgierskiego w 2019 r.

Mieszkańcy powiatu zgierskiego zawarli w 2019 roku 725 małżeństw, co odpowiada 4,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa łódzkiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 2,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości dla kraju. 24,6% mieszkańców powiatu zgierskiego jest stanu wolnego, 56,7% żyje w małżeństwie, 6,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,9% to wdowy/wdowcy.

PRZYROST NATURALNY

Powiat zgierski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -562. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,39 na 1000 mieszkańców powiatu zgierskiego. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,71 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2018 roku 38,8% zgonów w powiecie zgierskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 25,5% zgonów w powiecie zgierskim były nowotwory, a 8,7% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu zgierskiego przypada 11.65 zgonów (*GUS, 31 XII 2019*).

RYNEK PRACY

W powiecie zgierskim na 1000 mieszkańców pracuje 213 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 50,9% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 49,1% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w powiecie zgierskim wynosiło w 2019 roku 5,7% (6,3% wśród kobiet i 5,1% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski.

W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie zgierskim wynosiło 4 378,56 PLN, co odpowiada 90,60 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu zgierskiego 16 033 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 9 512 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi: 6 521. 16,3 % aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu zgierskiego pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 35,3 % w przemyśle i budownictwie, a 22,5 % w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,8% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości (*GUS, 31 XII 2019*).

CZEŚĆ IV. OCHRONA ZDROWIA

Opiekę zdrowotną w powiecie zgierskim w 2018 r. zapewniało 108 przychodni. Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca plasowały się na poziomie 5,0 nieco wyżej niż w skali województwa łódzkiego (4,9). Liczba ludności w powiecie zgierskim na 1 aptekę ogólnodostępną wyniosła 3130.

W Ministerstwie Zdrowia opracowano rozporządzenia wykonawcze do ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 844) – ustawy wprowadzającej system podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (tzw. sieć szpitali).

Ustawa tworząca tzw. sieć szpitali wprowadziła nowe rozwiązania, które miały na celu usprawnić organizację udzielania świadczeń opieki zdrowotnej przez szpitale oraz przychodnie przyszpitalne i poprawić dostęp pacjentów do leczenia specjalistycznego w szpitalach. Do sieci szpitali dołączyli: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Skłodowskiej - Curie w Zgierzu Parzęczewska 35 szpital II stopnia, tel. 42 714-45-00 oraz Szpital Główny Grupa Zdrowie Sp. z o.o., ul. Wojska Polskiego 32/34 szpital I stopnia, tel. 42 719-64-60.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zgierzu w zakresie zdrowia psychicznego dysponuje następującymi zasobami:

Dzienny Oddział Leczenia Uzależnień. W oddziale hospitalizacja odbywa się w trybie dziennym pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku. Po ukończeniu programu terapii podstawowej pacjenci mają możliwość kontynuowania leczenia w ramach terapii pogłębionej i w systemie poradnianym uczestnicząc w sesjach terapii indywidualnej.

Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych

Oddział Dysponuje:

- ❖ 17 łózkami rozstawionymi w salach 2-3 osobowych, z wyjątkiem 5 osobowej sali obserwacyjnej,
- ❖ stołówką / salą terapeutyczną,
- ❖ sprzętem audiowizualnym wspierającym oddziaływanie terapeutyczne.

Oddział Psychiatryczny Męski

Wykonywana jest pełna diagnostyka w zakresie zaburzeń psychicznych, stosując terapie:

- ❖ farmakologiczną,
- ❖ psychologiczną,
- ❖ indywidualną i grupową w miarę potrzeb.

Szpital dysponuje nowoczesnymi środkami farmakologicznymi.

Oddział Psychiatryczny Żeński, j.w.

Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu

Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu przyjmuje pacjentów:

- ❖ uzależnionych od alkoholu,
- ❖ z uzależnieniem mieszanym,
- ❖ z zaburzeniami nawyków i popędów (hazard patologiczny).

Szpital dysponuje: 38 łózkami, w tym sale 2 i 3 – łózkowe.

Poradnia Zdrowia Psychicznego. Poradnia jest czynna w dni robocze **od poniedziałku do wtorku w godz. 7:30 - 18:00, od środy do piątku w godz. 7:30 - 14:00.** Przychodnia może korzystać z nowoczesnego sprzętu medycznego, jakim dysponuje Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Skłodowskiej - Curie w Zgierzu.

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia. Oferta skierowana jest do osób uzależnionych i współuzależnionych, osób dorosłych i dorastających dzieci alkoholików - diagnozowanie, konsultacje specjalistyczne, planowanie i prowadzenie terapii w sesjach indywidualnych i grupowych, psychoterapia w sesjach indywidualnych i grupowych. Poradnia jest czynna w dni robocze **w poniedziałki w godz. 10:00 - 14:00, w środy od 13:00 - 18:00, w piątki w godz. 9:00 - 14:00.**

Ponadto, na terenie powiatu zgierskiego funkcjonują następujące instytucje zajmujące się zdrowiem psychicznym.

LECZENIE AMBULATORYJNE		
PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DOROSŁYCH		
1	Centrum Zdrowia "Abis" Przy Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi	ul. Wojska Polskiego 32/34, 95-015 Główno
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK Sp. z o.o.	ul. Konstytucji 3-go Maja 12/14, 95-035 Ozorków
3	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICO Sp. z o.o.	ul. Targowa 16, 95-010 Stryków
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej POLIMEDICA	ul. Witkacego 2 d, 95-100 Zgierz
5	GA-MED. Karolina Gauden	ul. Żwirki 2, 95-035 Ozorków
6	GA-MED. Karolina Gauden	ul. Starzyńskiego 30, 95-035 Ozorków
7	Poradnia Zdrowia Psychicznego przy SP ZOZ w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Marii Skłodowskiej Curie 1, 95 – 070 Aleksandrów Łódzki
8	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY		
1	Miejski Zespół Przychodni Rejonowych w Zgierzu	ul. Fijałkowskiego 2, 95-100 Zgierz
2	Ośrodek Wczesnej Interwencji w Zgierzu prowadzony przez PSONI Koło Zgierz	ul. Długa 62, 95-100 Zgierz
3	Poradnia Zdrowia psychicznego dla dzieci w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Pabianicka 48, 95-070 Aleksandrów Łódzki

PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ		
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Remedium	ul. Floriana Marciniaka 20, 95-015 Główno
2	Przedsiębiorstwo Podmiotu Leczniczego MPZ w Ozorkowie	ul. Wigury 1, 95-035 Ozorków
3	Zakład Opieki Zdrowotnej „Na Wzgórzu”	ul. M. Kopernika 29 a, 95-010 Stryków
4	Poradnia leczenia uzależnień – Aleksandrów Łódzki	ul. M. Skłodowskiej - Curie 1, 95 – 070 Aleksandrów Łódzki
PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ, W TYM PORADNIA TERAPII UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOŁU		
1	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Aleksandrów Łódzki	ul. M. Skłodowskiej - Curie 1, 95 – 070 Aleksandrów Łódzki
LECZENIE STACJONARNE		
ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOŁU		
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY (OGÓLNY)		
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
ODDZIAŁ LECZENIA ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH		
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	ul. Parzęczewska 35, 95-100 Zgierz
ZAKŁAD/ODDZIAŁ OPIEKUŃCZO-LECZNICZY PSYCHIATRYCZNY		
1	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych	Jedlicze A, ul. Jedlinowa 42/44, 95-073 Grotniki
HOSTEL DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI		
1	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych	Jedlicze A, ul. Jedlinowa 42/44, 95-073 Grotniki
ODDZIAŁ/OŚRODEK REHABILITACYJNY DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH		
1	Stowarzyszenie MONAR	ul. Strykowska 3, 95-001 Kębliny,
2	Stowarzyszenie MONAR	ul. Żwirki 1 a, 95-035 Ozorków
3	Stowarzyszenie MONAR	ul. Kasprowicza 68, 95-035 Sokolniki
HOSTEL DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH		
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny ARKA	ul. Narutowicza 12, 95-100 Zgierz

Na terenie powiatu zgierskiego w 2019 roku funkcjonowało 57 aptek oraz 7 punktów aptecznych. W Zgierzu oraz Aleksandrowie Łódzkim działały apteki całodobowe, natomiast w pozostałych miastach tj. Główno, Stryków i Ozorków ustalany jest harmonogram dyżurów zapewniający dostęp do leków w porze nocnej w dni powszednie, niedziele i święta.

CZĘŚĆ V. POMOC SPOŁECZNA I INFRASTRUKTURA WSPOMAGAJĄCA ZDROWIE PSYCHICZNE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji z środowiskiem. Ramy zadaniowe pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na :

- ❖ przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- ❖ pracy socjalnej,
- ❖ prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- ❖ analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- ❖ realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- ❖ rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- ❖ wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- ❖ zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej - dla osób, które nie posiadają dochodu lub posiadają niskie dochody, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- ❖ zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- ❖ zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- ❖ integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- ❖ stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Na terenie powiatu zgierskiego w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodki Pomocy Społecznej, a także inne instytucje wspomagające.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu (PCPR). Podstawowym celem działalności PCPR jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym

i niepełnosprawnym, a także zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu realizuje:

- ❖ zadania z zakresu: opieki nad rodzinami zastępczymi oraz wychowankami pełnoletnimi z rodzin zastępczych, współpracuje z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczanych w placówkach i rodzinach zastępczych;
- ❖ zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dofinansowując turnusy rehabilitacyjne, prowadząc nadzór nad warsztatami terapii zajęciowej, prowadząc programy celowe PFRON, dofinansowując likwidację barier architektonicznych, dofinansowując zakup sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych i pomocniczych i in.;
- ❖ zadania z zakresu pomocy osobom w kryzysie i trudnych sytuacjach życiowych oraz zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto PCPR koordynuje pracę placówek stacjonarnych, podejmuje działania na rzecz rozwoju służb społecznych oraz inicjuje współpracę z organizacjami pozarządowymi.

2. Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu zgierskiego. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast) na poziomie gmin. Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin powiatu zgierskiego odpowiedzialnych jest 9 ośrodków pomocy społecznej, w tym 3 w gminach miejskich, 2 w gminach miejsko-wiejskich i 4 w gminach wiejskich.

L.p.	Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Adres siedziby	Telefon, e-mail
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. bł. o. Rafała Chylińskiego w Zgierzu	ul. Długa 56, 95-100 Zgierz	tel. 42 716-42-13, 693-003-064, fax: 42 716-65-90 e-mail: sekretariat@mopszgierz.pl
2	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu	ul. Łęczycka 4, 95-100 Zgierz	tel. 42 716-03-27 lub 42 716-25-15, e-mail: gops@gmina.zgierz.pl
3	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie	ul. ks. Leona Stypułkowskiego 1 95-035 Ozorków	fax/tel: 42 710-31-59 /42 710-32-12 e-mail: sekretariat@mopsozorkow.pl
4	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie	ul. Wigury 14, 95-035 Ozorków	tel. 42 277-14-51, 509-995-980 e-mail: ops@ops-ozorkow.pl
5	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie	ul. Ludwika Norblina 1, 95-015 Głowno	tel./fax 42 719-27-25, 42 719-27-09 e-mail: sekretariat.mops@glowno.pl
6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie	ul. Kilińskiego 2 95-015 Głowno	tel:42 719-26-46, fax: 42 719-26-46 e-mail: gops@gmina-glowno.pl
7	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie	ul. Rocha 8 95-045 Parzęczew	tel./fax 42 718-66-16, 535-990-440, 531-411-991 e-mail: gopsparzeczew@wp.pl

8	Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki	tel. centrala: 42 712-16-11 fax całodobowy: 42 613-13-31 e-mail: ops@opsal.pl
9	Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie	ul. T. Kościuszki 29, 95-010 Stryków	tel. 42 719-85-01 e-mail: mgops-strykow@o2.pl

3. Warsztaty Terapii Zajęciowej. Działalność WTZ finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w 90%) oraz ze środków własnych Powiatu Zgierskiego (w 10%). WTZ obejmuje swoim wsparciem 118 osób niepełnosprawnych - wśród których są osoby z zaburzeniami psychicznymi. Warsztat terapii zajęciowej stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ		
1	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ozorkowie prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę - Oddział Łódzki	ul. T. Kościuszki 31, 95-035 Ozorków
2	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Zgierzu prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło Zgierz	ul. Chełmska 42/42 a, 95-100 Zgierz
3	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Aleksandrowie Łódzkim prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło Aleksandrów Łódzki	ul. 1 Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki
4	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Rąbieniu prowadzone przez Fundację Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A.	Rąbień AB 59, 95-070 Aleksandrów Łódzki

4. Środowiskowe Domy Samopomocy. Na dzień 31 grudnia 2019 roku funkcjonowały dwa ośrodki wsparcia, prowadzone na zlecenie Powiatu Zgierskiego w formie Środowiskowego Domu Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim, przeznaczonego dla 30 osób oraz w Zgierzu – dla 27 osób. Realizacja zadania w formie prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy typu AB dotyczyła świadczenia usług terapeutyczno – wspierających, obejmujących prowadzenie zajęć w trybie dziennym i zapewnienia miejsc pobytu całodobowego, służących zaspakajaniu niezbędnych potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych.

Wykaz ŚDS funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY		
1	Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło Aleksandrów Łódzki	ul. 1 Maja 43/47, 95-070 Aleksandrów Łódzki
2	Środowiskowy Dom Samopomocy w Zgierzu prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło Zgierz	ul. Chełmska 42/42 a, 95-100 Zgierz
3	Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim	ul. Piotrkowska 4/6, 95-070 Aleksandrów Łódzki

4	Środowiskowy Dom Samopomocy w Głownie	ul. Łowicka 74, 95-015 Głowno
5	Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Zbrożkowej	Wola Zbrożkowa 36, 95-015 Głowno

5. Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu prowadzony na zlecenie Powiatu Zgierskiego przez Fundację Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A. Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu przeznaczony jest dla 130 mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie. Wszystkie działania prowadzone w placówce mają na celu stworzenie i utrzymanie dobrych warunków bytowych dla mieszkańców Domu oraz stworzenie atmosfery rodzinnej. Odbywa się to poprzez zatrudnianie wykwalifikowanego i doświadczonego personelu, który gwarantuje sumienność i uczciwość w realizacji obowiązków i zadań wynikających z opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

6. Dom Dziecka w Grotnikach i Dąbrówce oraz Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 1 w Dąbrówce. Placówki opieką obejmują dzieci pozbawione możliwości wychowywania się w rodzinach naturalnych. Ze względu na specyfikę doświadczeń życiowych umieszczonych w nim dzieci, placówki te prowadzą zajęcia terapeutyczne.

7. Rodzinny Dom Fundacji HAPPY KIDS nr 6 w Zgierzu oraz Rodzinny Dom Fundacji HAPPY KIDS nr 7 w Ozorkowie. Są to placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego, prowadzone na zlecenie Powiatu Zgierskiego przez fundację "Happy Kids".

8. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne działające na terenie powiatu zgierskiego. Do zadań Poradni należy w szczególności: diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb, możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, współpraca z placówkami oświatowymi przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.

9. Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu. Do podstawowych zadań Policji należy m.in.: ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, a także inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

10. Placówki oświatowe. Placówki zapewniają opiekę, edukację i przygotowanie zawodowe dzieci i młodzieży.

11. Organizacje pozarządowe działające m.in. w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia psychicznego.

12. Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu. Dysponuje środkami finansowymi Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

CZĘŚĆ VI. DIAGNOZA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZGIERZU

Jedną z form pomocy dla osób niepełnosprawnych, w tym osób z chorobą psychiczną było dofinansowanie **do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym**. Powyższe wsparcie pozwoliło na uzyskanie ogólnej poprawy kondycji fizycznej oraz poprawę funkcjonowania w życiu codziennym osobom z niepełnosprawnością. W roku 2019 złożono 367 wniosków przez osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Wyplacono dofinansowania dla 214 osób wraz z opiekunami, z czego 19 na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i 16 opiekunów oraz 131 osób dorosłych i 46 opiekunów oraz dla 2 osób zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej. Wśród osób niepełnosprawnych o dofinansowanie, ubiegały się również osoby z chorobą psychiczną.

Od wielu lat Powiat Zgierski przystępuje do „**Programu wyrównywania różnic między regionami**”, którego merytoryczną obsługą zajmuje się PCPR. Program jest fakultatywnym projektem, do którego mogą przystępować powiaty, których wskaźniki między innymi dotyczące ilości niepełnosprawnych mieszkańców, zamożności, poziomu zatrudnienia, plasują w grupie wymagającej wsparcia.

W roku 2019 podpisano umowy na realizację następujących projektów:

Jednostki powiatowe:

- 1) „Likwidacja barier architektonicznych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ozorkowie”; beneficjent: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozorkowie ul. Traugutta 1, 95-035 Ozorków, kwota dofinansowania projektu ze środków PFRON: 6.450,00 zł,
- 2) „Likwidacja barier architektonicznych w Zespole Szkół Specjalnych w Ozorkowie”; beneficjent: Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie, ul. Kościuszki 27, 95-035 Ozorków, kwota dofinansowania projektu ze środków PFRON: 6.450,00 zł.

Jednostki zewnętrzne:

- 1) „Zakup samochodu osobowego 9-cio miejscowego do przewozu osób niepełnosprawnych, zwanego mikrobusiem, wyposażonego w podjazd dla wózków inwalidzkich dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim”, beneficjent: Gmina Aleksandrów Łódzki, Plac Kościuszki 2, 95-070 Aleksandrów Łódzki.
- 2) „Zakup pojazdu samochodowego napędzanego silnikiem spalinowym, dostosowanego do przewozu 8 osób z niepełnosprawnością psychiczną (sprawnych ruchowo) + kierowca z możliwością przewozu 2 osób na wózku inwalidzkim”, beneficjent: Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych, ul. Ks. St. Staszica 1/3, 91-746 Łódź.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu w 2019 roku kontynuowało realizację pilotażowego programu pn. „**Aktywny Samorząd**”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Program miał na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (Moduł II), poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium, szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie w systemie stacjonarnym,

niestacjonarnym, eksternistycznym, za pośrednictwem Internetu), obrazuje się następująco: w roku 2019 złożono 48 wniosków na kwotę 115.415,00 zł, 1 osoba zrezygnowała przed podpisaniem umowy, przyznano dofinansowanie na kwotę 115.107,80 zł.

Łączna kwota rozliczonego dofinansowania w Module II, według stanu na dzień 31.12.2019 r. dla 35 osób wyniosła 83.991,00 zł. Pozostała kwota, zgodnie z umową, zostanie rozliczona do dnia 15 kwietnia 2020 roku. Wśród beneficjentów zadania były osoby z orzeczoną chorobą psychiczną.

CENTRUM USŁUG ŚRODOWISKOWYCH W POWIECIE ZGIERSKIM

Od marca 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, jest realizatorem Projektu pn. „Centrum Usług Środowiskowych w Powiecie Zgierskim” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Zaproponowana m.in. forma usług, pozwoliła na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom niesamodzielnym. Usługi w miejscu zamieszkania ułatwiły budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dając możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wspierania.

Spośród 9 zadań realizowanych przez Lidera i Partnerów projektu, które miały na celu poprawę dostępu do realizowanych w regionie usług społecznych ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz polepszenie dostępu do usług zdrowotnych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby w regionie, na szczególną uwagę w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, zasługują zadanie pn. **Utworzenie i działalność mieszkania wspieranego i treningowego**, realizowane przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu (PSONI).

Realizacja zadania dotyczyła utworzenia mieszkań wspomaganych oraz treningowych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Mieszkania mieszczą się w Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu ul. Chelmska 42/42 a. Organizacja mieszkań wspomaganych miała na celu usamodzielnienie osób z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie potrzeb bytowych i integracji ze społecznością lokalną. W mieszkalnictwie wspomaganim i treningowym beneficjenci korzystali ze wsparcia zatrudnionych specjalistów: psychologa, pielęgniarki, pracownika socjalnego, fizjoterapeuty oraz opiekunów.

Tego rodzaju wsparcie miało olbrzymie znaczenie dla postrzegania osób z niepełnosprawnością przez otoczenie, wpłynęło to także na poczucie wartości tych osób. Dodatkowym aspektem funkcjonowania mieszkań wspomaganych było zmniejszenie obciążenia rodzin osób z niepełnosprawnością. W mieszkaniu treningowym uczestnicy w zależności od indywidualnych potrzeb przebywali od 2 tygodni do miesiąca. W ramach zadania zakupiono m.in: piec do centralnego ogrzewania, podnośnik windowy oraz doposażono mieszkania podopiecznych: meble, krzesła, szafy, stół oraz wyposażenie kuchni. Do końca 2019 r. ze wsparcia skorzystało 29 osób. Łączne wydatki w 2019 roku wyniosły 620.866,62 zł, wkład własny PSONI wyniósł 46.290,00 zł.

PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE

Do Domów Dziecka trafiają dzieci, które w zdecydowanej większości przejawiają różnorodne problemy wychowawcze. Wynikają one przede wszystkim z braku odpowiednich wzorców i norm społecznych, z którymi dziecko powinno obcować codziennie.

Każde dziecko przebywające w placówce (Dom Dziecka w Dąbrowce i Grotnikach) w 2019 roku objęte było indywidualnym wsparciem wychowawczym, zgodnie z postawioną diagnozą opracowaną przez

psychologa i pedagoga oraz planem pomocy dziecku opracowanym przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka. Plan obejmował opiekę zdrowotną, doskonalenie jego umiejętności społecznych, wspieranie rozwoju emocjonalnego, a w przypadku starszych wychowanków przygotowanie do procesu usamodzielnienia. Ponadto dla każdego dziecka prowadzona była karta pobytu, w której zawarte były wszelkie informacje dotyczące jego funkcjonowania. Po analizie diagnozy rodzinnej dziecka prowadzona była również intensywna praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Wymieniona działalność jest poddawana analizie przez zespół do spraw oceny sytuacji dziecka, w skład którego wchodzi przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, asystenci i pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej, kuratorzy sądowi, rodzice dziecka i inne osoby zapraszane w miarę potrzeb. Na dzień 31 grudnia 2019 r. przebywało w ww. placówkach 57 wychowanków.

PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Interwencja kryzysowa ma charakter pomocy psychologicznej, socjalnej lub prawnej. Każdorazowo rodzaj pomocy, jej zakres i formy dostosowywane są do indywidualnych potrzeb klientów. W Punkcie prowadzona jest także praca z osobami, które doświadczyły przemocy w rodzinie. Pracę z klientem podejmuje terapeuta (psycholog), bądź zespół złożony z prawnika i psychologa, co umożliwia interdyscyplinarne podejście do problemu klienta i ocenę możliwych form pomocy, opracowanie strategii wyjścia z kryzysu z wykorzystaniem dostępnych sił i środków. Klienci Punktu mają także możliwość skorzystania z pomocy pracownika socjalnego, który na co dzień pracuje z rodzinami zastępczymi oraz zajmuje się zjawiskiem przemocy. Pracownik socjalny, w przypadku gotowości klienta do udokumentowania zjawiska przemocy w rodzinie, zakłada Niebieską Kartę, która następnie przekazywana jest do zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

W okresie I-XII 2019 r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej odnotowano 146 zgłoszeń, z czego większość stanowiły problemy wymagające pomocy prawnej – 119. Przy czym wielokrotnie osoby zgłaszające się w celu uzyskania wskazówek prawnych wymagały wsparcia bądź porady psychologa. Udzielono 17 porad psychologicznych, 10 porad socjalnych. Wśród najczęściej zgłaszanych problemów zanotowano: rozwód bądź separacja (najczęściej na podłożu zjawiska przemocy i uzależnień), sprawy alimentacyjne, sprawy dotyczące stosunków majątkowych między małżonkami, problemy dotyczące władzy rodzicielskiej, postępowanie egzekucyjne bądź inne związane z zadłużeniem, konflikty rodzinne, małżeńskie, doznawanie przemocy, uzależnienia członka rodziny lub bliskiej osoby, trudności w sporządzaniu pism, odwołań itp.

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

PCPR w Zgierzu sprawuje nadzór merytoryczny nad ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi o zasięgu ponadgminnym, w formie środowiskowych domów samopomocy. Na dzień 31 grudnia 2019 roku na terenie powiatu zgierskiego funkcjonowały dwa ośrodki wsparcia prowadzone na zlecenie Powiatu Zgierskiego w formie Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS) w Aleksandrowie Łódzkim, przeznaczonego dla 30 osób oraz w Zgierzu – dla 27 osób. Wyżej wymienione ŚDS-y zostały wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert.

W roku 2019 kontynuowana była współpraca w tym zakresie z Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Aleksandrowie Łódzkim. Realizacja zadania w formie prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy typu AB dotyczyła świadczenia usług terapeutyczno – wspierających, obejmujących prowadzenie zajęć w trybie dziennym i zapewnienia miejsc pobytu całodobowego, docelowo dla 30 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną lub/i z chorobą

psychiczną, służących zaspakajaniu niezbędnych potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych. Osoby niepełnosprawne, uczestniczące w zajęciach w prowadzonym przez PSONI Koło w Aleksandrowie Łódzkim, miały możliwość uczestnictwa w terapii i rehabilitacji prowadzonej z zastosowaniem różnorodnych technik, tj.: socjoterapia, arteterapia, fizjoterapia, hydroterapia, logopedia, biblioterapia, trening umiejętności społecznych, terapia psychologiczna itp. Na funkcjonowanie ośrodka wsparcia w Aleksandrowie Łódzkim Zleceniodawca udzielił dotacji w wysokości 627.395,00 zł, ze środków pochodzących z budżetu Wojewody Łódzkiego.

Natomiast realizacja programu działania ŚDS w Zgierzu obejmowała w szczególności trening funkcjonowania w życiu codziennym, terapię zajęciową i arteterapię, trening spędzania czasu wolnego, terapię ruchową oraz trening umiejętności interpersonalnych, społecznych i poradnictwo psychologiczne. Na funkcjonowanie ośrodka wsparcia w Zgierzu Zleceniodawca udzielił w 2019 roku dotacji w wysokości 564.305,00 zł., ze środków pochodzących z budżetu Wojewody Łódzkiego.

Ponadto, z budżetu Wojewody Łódzkiego w 2019 roku pozyskano dodatkowe środki z przeznaczeniem:

- 1) dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Zgierzu: program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”: kwota wykorzystana 56.780,25 zł; szkolenia tematyczne dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy wchodzących w skład zespołu wspierająco - aktywizującego: kwota wykorzystana 3.800,00 zł.
- 2) dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim: program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”: kwota wykorzystana 50.472,00 zł; szkolenia tematyczne dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy wchodzących w skład zespołu wspierająco-aktywizującego: kwota wykorzystana 6.750,00 zł; zakup wyposażenia, środków czystości, itp.: kwota wykorzystana 5.000,00 zł; remont ośrodka: kwota wykorzystana: 19.347,00 zł.

Skład zespołu wspierająco-aktywizującego ww. ŚDS posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Dla przywrócenia i utrzymania zdrowia psychicznego ogromne znaczenie ma aktywizacja zawodowa. W związku z powyższym, mówiąc o rehabilitacji zawodowej, należy zaznaczyć o działalności czterech Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ) prowadzonych na terenie powiatu zgierskiego. Placówki znajdują się w Aleksandrowie Łódzkim, Ozorkowie, Rąbieniu i Zgierzu.

Na podstawie zawartych umów z Powiatem Zgierskim, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Zgierzu, Rąbieniu, Aleksandrowie Łódzkim i Ozorkowie, z których w trybie ciągłym korzysta 118 niepełnosprawnych osób, przekazano ze środków PFRON łączną kwotę 2.127.970,00 zł, co średnio stanowiło 90 % ogólnych kosztów bieżącej działalności. Pozostałe 10 % zostało przekazane przez Zleceniodawcę na podstawie odrębnych umów (oraz aneksów do zawartych umów) dla poszczególnych podmiotów prowadzących WTZ-ty, co łącznie stanowiło kwotę 237.258,00 zł.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu zgierskiego funkcjonują cztery Domy Pomocy Społecznej, w tym jeden dla 130 dorosłych mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie. Dom prowadzony jest na zlecenie Powiatu

Zgierskiego przez Fundację Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A. z siedzibą w Rąbieniu. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w przedmiotowym Domu przebywało 129 osób.

W celu podniesienia jakości usług i zapewnienia optymalnej opieki dla mieszkańców Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu współpracuje m.in.: z Urzędem Pracy w zakresie kierowania pracowników do odbywania staży i robót publicznych, z POZ, NZOZ, Urzędem Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, MOPS, GOPS, PCPR, RCPS, PFRON, Sądem Rejonowym w Zgierzu. Utrzymany jest stały kontakt z rodzinami podopiecznych, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnym środowiskiem. Mieszkańcy Domu uczestniczą w imprezach organizowanych lokalnie oraz innych imprezach organizowanych poza miejscem zamieszkania.

Mieszkańcy Domu są także aktywowani do m.in. poszukiwania zatrudnienia. Osoby pracujące (umowa o pracę) na dzień 31-12-2019 r. – 12 osób, mieszkańcy DPS odbywający staż zawodowy – 4 osoby, mieszkańcy będący uczestnikami WTZ – 11 osób, wyjazd zorganizowany – 5 osób, turnus rehabilitacyjny – 2 osoby, wyjazd wypoczynkowy mieszkańców – 14 osób.

WSPÓŁPRACA Z POWIATEM ŁÓDZKIM WSCHODNIM W ZAKRESIE ORZECZNICTWA

Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Łódzkim Wschodnim obsługuje mieszkańców powiatu zgierskiego w zakresie orzecznictwa do celów pozarentowych. Jak wynika z danych zawartych w sprawozdaniu Zespołu orzekającego, w roku 2019 dla osób po 16 roku życia wydano 2 085 orzeczeń, natomiast przed 16 rokiem życia – 281 orzeczeń, co łącznie stanowiło 2 366 orzeczeń dla mieszkańców powiatu zgierskiego.

Środki finansowe przekazane na realizację zadań związanych z orzekaniem o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności na rzecz mieszkańców powiatu zgierskiego w roku 2019 wyniosły łączną kwotę 99.985,00 zł.

Zestawienie dot. liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia w latach 2018-2019.

Kategoria	Choroby psychiczne		Niepełnosprawność intelektualna	
	2018	2019	2018	2019
Stopień niepełnosprawności - znaczny	73	115	23	27
Stopień niepełnosprawności - umiarkowany	118	156	16	19
Stopień niepełnosprawności - lekki	29	46	5	4
RAZEM	220	317	44	50

Wykres dot. liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia w latach 2018-2019.

Zestawienie dot. liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, wieku, płci osób poniżej 16 roku życia, w latach 2018-2019.

Kategoria	Choroby psychiczne		Upośledzenie umysłowe	
	2018	2019	2018	2019
Liczba wydanych orzeczeń	9	13	39	25
Wiek 0-3	1	0	4	2
Wiek 4-7	1	3	8	9
Wiek 8-16	7	10	27	14
kobieta	4	5	16	11
mężczyzna	5	8	23	14

Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Łódzkim Wschodnim – Powiat Zgierski

Z danych przedstawionych przez ww. organ wynika, iż w 2019 roku najwięcej wydanych orzeczeń dla mieszkańców powiatu zgierskiego dla osób powyżej 16 roku życia nastąpiło, podobnie jak w roku poprzednim, z powodu upośledzenia narządu ruchu 830 (2018 r.- 621), natomiast z powodu chorób psychicznych orzeczenie uzyskało 317 osób (2018 r. - 220), z powodu upośledzenia umysłowego 50 osób (2018 r.- 44). Dane wskazują na tendencję wzrostową w omawianej sferze, gdzie wydanych orzeczeń z powodu choroby psychicznej wzrosło aż o 44 %.

Wydanych orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia w 2019 roku obrazuje się następująco: orzeczenia otrzymało najwięcej dzieci w wieku od 8-16 lat - 115, (2018 r. - 119), nieco mniej dzieci w wieku 4-7 lat - 63 oraz 72 dla stron w wieku od 0-3 lat. Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności podobnie jak w roku poprzednim, były całościowe zaburzenia rozwojowe C 82 (2018 r. - 67), ponadto 25 (2018 r.-39) orzeczeń wydano ze względu na upośledzenia umysłowe, a 13 (2018 r.- 9) z powodu wykrytych chorób psychicznych.

PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

Najważniejszym podmiotem oddziaływań podejmowanych przez pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych jest młody człowiek we wszystkich fazach swego rozwoju (od urodzenia do zakończenia edukacji szkolnej).

Dlatego też, jednym z kluczowych czynników zapewniających odpowiedni rozwój i pozycję dzieci i młodzieży jest możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym świadczących pomoc

w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz pedagogicznego. Funkcję tę spełniają w powiecie zgierskim **Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne** w Zgierzu, Aleksandrowie Łódzkim, Głownie i Ozorkowie. Poniższe tabele przedstawiają zakres prowadzonych działań poradni.

Liczba dzieci z powiatu zgierskiego objętych pomocą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w latach 2018-2019

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP)	Liczba dzieci z powiatu zgierskiego objętych pomocą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	
	2018	2019
PPP w Zgierzu	1 052	1 193
PPP w Aleksandrowie Łódzkim	688	642
PPP w Głownie	304	447
PPP w Ozorkowie	1 004	1 011
RAZEM	3 048	3 293

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne działające na terenie powiatu zgierskiego w analizowanym okresie udzieliły pomocy i wsparcia łącznie 3 293 liczbie dzieci i młodzieży, to o 245 osób więcej niż w roku poprzednim. Należy nadmienić, iż w 2019 roku największa grupa dzieci i młodzieży otrzymała pomoc głównie za sprawą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zgierzu i Ozorkowie.

Wykaz dzieci i młodzieży, którym została udzielona specjalistyczna pomoc przez PPP w latach 2018-2019

Formy pomocy bezpośredniej	Liczba dzieci i młodzieży objęta bezpośrednią pomocą									
	PPP w Zgierzu		PPP w Aleksandrowie Łódzkim		PPP w Głownie		PPP w Ozorkowie		Razem	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	22	19	77	35	14	26	79	52	192	132
Terapia logopedyczna	69	114	255	95	53	101	231	133	608	443
Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia	50	74	263	81	33	73	47	16	393	244
Socjoterapia	-	-	243	38	3	5	5	-	251	43
Zajęcia z uczniami zdolnymi	-	-	348	414	-	-	18	-	366	414
Terapia dla zagrożonych uzależnieniem	-	-	29	331	-	-	18	58	47	389
Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym	-	-	827	455	2	2	73	62	902	519
Zajęcia grupowe aktywizujące wybór kierunku kształcenia i zawodu	-	-	565	83	135	128	43	-	743	211

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022

Grupy wsparcia	-	-	97	47	-	-	0	-	97	47
Interwencja kryzysowa	10	5	34	11	2	2	32	10	78	28
Inne formy pomocy indywidualnej	55	67	1594	455	6	5	103	103	1758	630
Inne formy pomocy grupowej	-	-	963	77	2	2	61	60	1026	139
Indywidualne porady zawodowe na podstawie badań	13	7	281	31	-	-	148	240	442	278
Indywidualne porady zawodowe bez badań	11	-	68	109	11	12	132	127	222	248
Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych	896	745	1720	1312	867	774	251	250	3734	3081
Inne	-	-	0	839*	-	-	0	-	0	839

Dane PPP funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

* Organizacja przedsięwzięć o charakterze środowiskowym na rzecz rodziny (26 os.) oraz badania przesiewowe logopedyczne i psychologiczne (357 os.).

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż wszystkie Poradnie w szerokim zakresie udzielały bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży. Najwięcej uczniów skorzystało z zajęć grupowych prowadzonych przez Poradnie w szkołach i placówkach oświatowych – 3 081 uczniów, w tym najwięcej zajęć tego typu przeprowadziła Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim 1 312. Na uwagę zasługuje przekazana pomoc indywidualna dla 630 uczniów. Ponadto w istotnym obszarze aktywności były zajęcia o charakterze terapeutycznym – 519 uczniów, terapia logopedyczna 443 oraz terapia psychologiczna, w tym psychoterapia - 244, których najwięcej udzieliła PPP w Aleksandrowie Łódzkim. Najmniej dzieci skorzystało z interwencji kryzysowej - 28 osób. Natomiast terapia dla zagrożonych uzależnieniem, wzrosła blisko siedmiokrotnie do roku poprzedniego i plasuje się na poziomie 389 osób (w 2018 r. - 47).

Wydane orzeczenia przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w powiecie zgierskim w latach 2018-2019

Rodzaj wydanego orzeczenia- typ deficytu	Liczba dzieci i młodzieży							
	PPP w Zgierzu		PPP w Aleksandrowie Łódzkim		PPP w Głównie		PPP w Ozorkowie	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
niesłyszący i słabosłyszący	-	-	-	-	-	15	13	-
niewidomy i słabowidzący	-	-	-	-	-	11	12	-
upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	24	42	7	7	15	27	31	26
upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym	9	7	3	8	7	11	4	9

z niepełnosprawnościami sprzężonymi	4	6	-	2	4	54	27	2
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	4	9	-	8	-	7	3	15
niedostosowanie społecznie	-	-	5	-	5	-	-	-
upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze)	4	3	5	1	23	7	3	-
o potrzebie indywidualnego kształcenia	64	67	28	14	-	41	49	2
orzeczenie o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego	1	1	1	-	-	1	-	-
orzeczenie o braku kształcenia specjalnego	-	-	-	-	-	-	-	-
niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	12	17	12	17	4	4	4	5
autyzm, w tym zespół Aspergera	-	-	-	-	-	114	96	-
Inne	-	-	-	-	2	-	-	26
RAZEM:	122	152	61	57	60	292	242	85

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

Podsumowując powyższe dane, należy stwierdzić, iż Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne najczęściej - 124 orzeczeń wydały o potrzebie indywidualnego kształcenia. 102 wydanych orzeczeń w 2019 roku dotyczyło upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, w tym najczęściej orzeczeń - 42 wydała PPP w Zgierzu. Nie wydano żadnych orzeczeń dotyczących braku potrzeby kształcenia specjalnego. Łącznie najwyższy wskaźnik wydanych orzeczeń dotyczył PPP w Głownie 292, 152 to liczba orzeczeń wydanych przez PPP w Zgierzu. 57 orzeczeń wydała PPP w Aleksandrowie Łódzkim, a 85 PPP w Ozorkowie.

Wydane opinie przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w powiecie zgierskim w latach 2018-2019

Rodzaj wydanej opinii	Liczba dzieci i młodzieży									
	PPP w Zgierzu		PPP w Aleksandrowie Łódzki		PPP w Głownie		PPP w Ozorkowie		Razem	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Wczesnego wspomaganie rozwoju	23	27	20	9	7	10	38	40	88	86
Przyspieszenia obowiązku szkolnego	6	2	1	-	-	-	3	3	10	5

Odroczenia obowiązku szkolnego	15	7	5	3	6	3	19	24	45	37
Zwolnienia z nauki drugiego języka obcego	-	-	-	-	-	-	5	13	5	13
Objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Dostosowania wymagań edukacyjnych	71	67	57	55	65	65	23	18	216	205
Udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	-	2	-	-	2	1	-	1	2	4
Przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy	6	4	3	-	2	-	-	1	11	5
Inne	171	81	-	132	97	126	10	19	278	358
RAZEM	292	190	86	199	180	205	98	119	656	713

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego

Opinie wydawane w 2019 roku przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne głównie dotyczyły dostosowania wymagań edukacyjnych - 205 uczniów. 86 zostało wydanych opinii z powodu konieczności wczesnego wspomaganie rozwoju. Najwięcej opinii wydała PPP w Głownie 205, nieco mniej – 119 opinii wydała PPP w Ozorkowie. Łącznie wydanych opinii przez 4 PPP - 713, to więcej o 57 niż w roku poprzednim. Według danych wskazanych przez cztery Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne najczęstszymi przyczynami świadczonego wsparcia dzieciom i młodzieży w 2019 roku były podobnie, jak w latach poprzednich: zaburzenia rozwojowe, poczucie izolacji, sytuacje kryzysowe, zaburzenia zachowania i emocji, trudności szkolne, przemoc, trudności dydaktyczne i wychowawcze, brak komunikacji, trudne sytuacje rodzinne - nieprawidłowe relacje oraz zaburzenia psychiczne i rozwojowe.

PLACÓWKI OŚWIATOWE

Pozostając w temacie **placówek oświatowych**, należy wspomnieć o idei edukacji włączającej, która jest ściśle związana z procesem integracji społecznej i promowaniem sensu pełnego włączenia osób z niepełnosprawnością w nurt życia społecznego, zawodowego, kulturalnego.

Edukacja włączająca w powiecie zgierskim.

Placówki, w których prowadzona jest edukacja włączająca	
1.	Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Głownie, ul. T. Kościuszki 10;
2.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ozorkowie, ul. R. Traugutta 1;
3.	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. S. Staszica w Zgierzu, ul. 3-go Maja 41;
4.	Zespół Szkół Zawodowych w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Łęczycka 1;
5.	Zespół Szkół nr 1 im. R. A. Cebertowicza w Głownie, ul. M. Kopernika 24/26;
6.	Zespół Szkół Zawodowych w Ozorkowie, ul. J. Słowackiego 2;

7. Zgierski Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. JP II w Zgierzu, Plac Kilińskiego 8; 8. Zespół Szkół nr 1 im. J. S. Cezaka w Zgierzu, ul. Długa 89/91;				
Liczba placówek ogółem	Liczba placówek z edukacją włączającą	Liczba dzieci i młodzieży korzystająca z oferty sieci placówek włączających dzieci i młodzież niepełnosprawną.	Liczba placówek z edukacją włączającą	Liczba wydanych informatorów zawierających oferty szkół, w tym oferujących naukę uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych
9	8	53 (2018 r.-33)	8	3

Dane pochodzą z Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Zgierzu

Liczba dzieci i młodzieży korzystająca z oferty sieci placówek włączających w 2019 roku wyniosła 53 osoby. Wydano 3 informatory zawierające oferty szkół, w tym oferujących naukę o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Szkolenia kadry nauczycielskiej.

Liczba kadry nauczycielskiej przeszkolonej do pracy z osobami niepełnosprawnymi	Liczba kadry nauczycielskiej przeszkolonej w zakresie udzielania pierwszej pomocy	Liczba osób uczestniczących w programach profilaktyczno-edukacyjnych, w tym:
249	446	Dzieci - 1678; młodzież - 3056; osoby dorosłe - 891

Programy profilaktyczne i edukacyjne.

Jednostka	Programy profilaktyczne i edukacyjne	
	Liczba ogółem	Obszar tematyczny
Szkoły	55	Dopalacze, używki, uzależnienia, w tym uzależnienia behawioralne, stres, asertywność, bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni. Program profilaktyczny dla młodzieży - dot. lekcji przestrogi (przemoc, narkotyki, sekty, alkoholizm, uzależnienia od komputera i jak radzić sobie ze stresem). Program profilaktyczny: Szkoła bez przemocy (zapobieganie agresji i przemocy w szkole). Program profilaktyki prozdrowotnej (szkoła promująca zdrowie). Projekt: integracja. Projekt: dzień zdrowa kanapka. Profilaktyka zachowań zdrowotnych -HIV/AIDS, profilaktyka uzależnień i zdrowia psychicznego, odpowiedzialność prawna nieletnich, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, bezpieczne wakacje. Profilaktyka uzależnień, Zdrowy styl życia ARS – jak dbać o miłość, Tak czy Nie-program W. Skrzypczyka, Bezpieczna Szkoła. Profilaktyka nałogów. Promocja zdrowia – szkodliwość napojów energetycznych, zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie i aktywność fizyczna. Bezpieczeństwo w szkole i poza nią. Cyberbezpieczeństwo. Warsztaty integracyjne i wyjazd integracyjny do Rogowa. Doradztwo zawodowe. Ekologia.

Inne (np. PPP, MDK)	41	Profilaktyka uzależnień oraz ➤ Przeciwdziałanie przemocy i agresji w szkole. ➤ Profilaktyka zaburzeń emocjonalnych. ➤ Profilaktyka zaburzeń depresyjnych. ➤ Promocja zdrowego stylu życia. ➤ Współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. ➤ Zajęcia integracyjne (warsztaty dla zespołów klasowych). ➤ Uczeń o specjalnych potrzebach w szkole. ➤ Program pt. „Szkola dla rodziców i wychowawców”. ➤ Program pt. „Szkola dla rodziców i wychowawców: jak rozmawiać z nastolatkiem”. ➤ Chcę żyć zdrowo – wesolo. ➤ Bezpieczne korzystanie z Internetu. ➤ Bezpieczne dziecko, jak bronić się przed przemocą. Szkola dla Rodziców, komunikacja międzyludzka, warsztat twórczości, trening ortograficzny, rozwój inteligencji emocjonalnej, rozpoznawanie i wyrażanie uczuć, doradztwo zawodowe, dorosłość a dojrzałość, wspomaganie rodziców w procesie wychowania nastolatka; ➤ Profilaktyka stresu egzaminacyjnego. ➤ Przesiewowe badania logopedyczne. ➤ Szkoła dla Rodziców i Wychowawców. ➤ Normy w wychowaniu dzieci. ➤ ADHD – praktyczne porady. ➤ Stymulowanie rozwoju mowy dziecka. ➤ Pomoc psychologiczno – pedagogiczna dzieciom z dysleksją. ➤ Zachowania prowokacyjne uczniów. ➤ Sieć wsparcia i samokształcenia pedagogów i psychologów szkolnych.
---------------------------	----	---

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Spśród podmiotów działających w 2019 roku w obszarze zdrowia psychicznego znaczną rolę odgrywały **organizacje pozarządowe** m.in. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Aleksandrowie Łódzkim, Łódzki Oddział Polskiego Stowarzyszenia Ludzi Cierpiących na Padaczkę oraz Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu, Fundacja Osób Aktywnie Społecznych F.O.S.A. prowadząca Dom Pomocy Społecznej w Rąbieniu czy Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi, Stowarzyszenie na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi „Niezapominajka” w Głownie, obejmujące swoim działaniem mieszkańców z terenu powiatu zgierskiego.

Jednym z ciekawszych przedsięwzięć realizowanych na terenie miasta Zgierza, a wspomagającym aktywność osób z niepełnosprawnością intelektualną, było prowadzenie przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zgierzu CAFE& BISTRO w Mieście Tkaczy. Projekt wspierał zatrudnienie osób z niepełnosprawnością i współfinansowany ze środków Gminy Miasta Zgierz w ramach zadania "Miasto Tkaczy jako forma aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem kulturalnym".

ROZPOZNANIA I PRACA PROFILAKTYCZNA POLICJI NA RZECZ NIELETNICH

Tabela z zakresu rozpoznania i pracy profilaktycznej Policji na rzecz nieletnich (dane za 2018 r. i 2019 r.) Dane Policji z informacji o stanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie powiatu zgierskiego za 2019 r.

Wyszczególnienie			2018	2019
Wnioski, zawiadomienia, interwencje skierowane do instytucji i organizacji	z tego do:	sądów rodzinnych	190	155
		szkół i innych placówek oświaty i wychowania	7	12
		śłużby zdrowia i opieki społecznej	6	7
		poradni wszelkich typów	0	0
		innych instytucji i organizacji	8	2
Ujawnieni nieletni:	pod wpływem narkotyków		0	7
	pod wpływem alkoholu		41	26
	członkowie subkultur młodzieżowych		0	0
	uciekinierzy z:	domów rodzinnych	13	12
		placówek opiek- wychow., MOW, MOS	14	9
		schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych	0	0
	prostytnujący się:	dziewczęta	0	0
		chłopcy	0	0
Spotkania z młodzieżą			453	437
Spotkania z pedagogami			284	278

W 2019 r. w całym powiecie odnotowano spadek liczby spraw wobec nieletnich skierowanych do sądów rodzinnych. Zmalała też liczba nieletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi czyn taki stanowi przestępstwo i jest jednocześnie przesłanką do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Funkcjonariusze zgierskiej Komendy w każdym takim przypadku występują do właściwych urzędów o rozważenie możliwości cofnięcia koncesji na sprzedaż alkoholu w sklepie, w którym doszło do sprzedaży alkoholu małoletniemu.

Warto jednocześnie zauważyć, że funkcjonariusze całego powiatu utrzymują wysoką liczbę spotkań przeprowadzonych z młodzieżą. Dodatkowo na terenie całego powiatu w zakresie przeciwdziałania zjawisku spożywania alkoholu przez małoletnich prowadzonych jest wiele programów prewencyjnych. Odbywają się cykliczne akcje pod hasłem „NIELAT”. Działania te skierowane są na ujawnianie przypadków sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim, sprzedaży środków odurzających, a także ujawnianie osób nieletnich znajdujących się pod działaniem tego typu środków, ponadto obejmują takie obszary jak: ujawnianie źródeł demoralizacji i przestępczości nieletnich, ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń popełnianych na szkodę małoletnich, patrolowanie oraz obchód rejonów szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych, miejsc grupowania się młodzieży.

Ponadto w ramach działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie zjawisku narkomanii wśród młodzieży funkcjonariusze oprócz rutynowych działań takich jak patrole, kontrole i obserwacje miejsc gdzie

grupują się nieletni, prowadzą spotkania profilaktyczne z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu całego powiatu zgierskiego. Podobne spotkania prowadzone są również z pedagogami, nauczycielami i rodzicami, podczas których wykorzystywana jest tzw. walizka edukacyjna.

WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY IM. MARII SKŁODOWSKIEJ – CURIE W ZGIERZU

W powiecie zgierskim usługi zdrowotne dla osób chorych psychicznie, w tym dla mieszkańców powiatu zgierskiego, świadczy przede wszystkim Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu. Szpital prowadzi dwa oddziały psychiatryczne – Męski i Żeński. Poniżej przedstawiamy szczegółowe dane dotyczące osób korzystających z usług placówki.

Pacjenci objęci opieką ambulatoryjną oraz opieką stacjonarną.

	Opieka ambulatoryjna		Opieka stacjonarna	
	2018	2019	2018	2019
Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem	1 338	4 699	1 186	1 387
Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi zgłaszających się po raz pierwszy	315	306	482	-

Dane pochodzą z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu

Wykres. Pacjenci objęci opieką ambulatoryjną

Powyższe dane wskazują na przeważającą liczbę osób korzystających z opieki ambulatoryjnej w stosunku do osób korzystających z opieki stacjonarnej. Ponadto obraz wskazany powyżej niepokojąco sygnalizuje o wystąpieniu choroby psychicznej jako znaczącego i rosnącego problemu. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób korzystających z opieki ambulatoryjnej z powodu zaburzeń psychicznych wzrosła o 3361 osób.

Rozpoznanie zaburzeń psychicznych z podziałem na rodzaj i płeć

Rozpoznanie	Kobiet		Mężczyźni	
	2018	2019	2018	2019
Zaburzenia psychiczne	1 125	3 415	672	1 041
Zaburzenia niepsychotyczne	300	2 160	403	812
Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	212	191	1 307	248
Zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych	18	30	58	41
Upośledzenia umysłowe	25	53	62	46
inne	-	231	128	-

Dane pochodzą z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu

Wykres. ROZPOZNANIE ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH.

Leczeni pacjenci z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych z podziałem na rodzaj opieki.

2018 -2019	Opieka ambulatoryjna		Opieka stacjonarna	
	2018	2019	2018	2019
Liczba osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu	193	653	1473	823

Liczba osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych	4	-	70	95
---	---	---	----	----

Dane pochodzą z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu

Ogółem w 2019 roku rozpoznano zaburzenia psychiczne u 4 456 osób, w tym 1 041 mężczyzn, to o 2659 osób więcej niż w roku poprzednim. 2 972 to zaburzenia niepsychotyczne, zaś 439 to zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu, gdzie ich liczba w stosunku do roku poprzedniego, znacząco zmalała, bo o 1080 osób. Przedstawiając powyższe dane, należy mieć na uwadze, iż nie dotyczą one wyłącznie mieszkańców powiatu zgierskiego, gdyż każdy pacjent, jeśli istnieją ku temu wskazania medyczne, ma prawo korzystać ze świadczeń, na terenie całego kraju (brak rejonizacji).

Dziś szybciej zauważamy i znacznie precyzyjniej diagnozujemy choroby psychiczne. Więcej uwagi im poświęcamy. Społeczeństwo jest bardziej świadome chorób, zaburzeń i ich konsekwencji. Pozornie większa ilość zachorowań i rozpoznań zaburzeń wiązać się może z większą świadomością ludzi i lepszą diagnostyką.

POWIATOWY URZĄD PRACY W ZGIERZU

Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu odgrywa niezwykle ważną rolę w aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi i innymi dysfunkcjami społecznymi. Poniżej przedstawia się raport sytuacji osób z niepełnosprawnością -mieszkańców powiatu zgierskiego przygotowany przez Zespół Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu.

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych stanowi szczególne wyzwanie dla instytucji rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym ze schorzeniami o podłożu psychicznym.

Wśród form aktywizacji wspierającej proces rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych znajdują się usługi i instrumenty rynku pracy wymienione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Są to m.in: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, staże, prace interwencyjne, bony: na zasiedlenie, stażowe, szkoleniowe i zatrudnieniowe, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

W 2019 roku zatrudniając osoby niepełnosprawne, pracodawcy mogli liczyć na ulgi i wsparcie finansowe, które otrzymywali zarówno ze środków Funduszu Pracy, jak również ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2019 roku Urząd Pracy w Zgierzu pozyskał oferty pracy przeznaczone dla osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności: masażysta, doradca klienta, sprzątaczką, pracownik sortowni, pracownik gospodarczy, pomoc kuchenna, pracownik ochrony, magazynier, pracownik administracyjno-biurowy, przedstawiciel handlowy, kasjer/sprzedawca. Zorganizowano także giełdy pracy w czasie, których pracodawcy oferowali zatrudnienie dla osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, poszukiwali pracowników na stanowisko: operator maszyn dziewiarskich, sprzedawca.

W 2019 roku w ramach realizowanych form pomocy jedna osoba niepełnosprawna z zaburzeniami psychicznymi, zarejestrowana w PUP w Zgierzu ukończyła szkolenie grupowe: „Florystyka z elementami decoupage”. Jedna osoba została zatrudniona na stanowisku: pracownika gospodarczego w firmie **Sprzątanie Bloków i Terenów Zielonych** - w ramach prac interwencyjnych. Poza tym jedna osoba otrzymała pracę na stanowisku operator zagęszczarek i ubijaków wibrujących w firmie **Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Zgierz** w ramach refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy. Następne dwie osoby odbywały prace społecznie użyteczne na stanowisku: pomoc kuchni – **Miejskie Przedszkole nr 14**, sprzątaczką - **Szkoła Podstawowa nr 4 w Zgierzu**.

Wszystkie osoby niepełnosprawne, niezależnie od rodzaju i stopnia ich niepełnosprawności mogły uczestniczyć w zajęciach grupowych prowadzonych przez doradców zawodowych Urzędu Pracy w Zgierzu. Zajęcia miały na celu pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w przygotowaniu do funkcjonowania na rynku pracy oraz motywowaniu ich do podnoszenia kwalifikacji i promocję aktywności zawodowej.

Informacja za rok 2019 dotycząca zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy ogółem, w tym osób z chorobami psychicznymi.

Według stanu na koniec grudnia 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgierzu liczba zarejestrowanych **niepełnosprawnych** wynosiła **350 osób**, w tym **287** osób bezrobotnych oraz **63** osoby poszukujące pracy.

Dane dotyczące ewidencji osób niepełnosprawnych Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu za rok 2019.

Liczba osób niepełnosprawnych na koniec grudnia 2019 r.	Osoby bezrobotne		Osoby poszukujące pracy		Razem	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Ogółem, w tym	287	105	63	16	350	121
ze schorzeniami psychicznymi	29	13	17	5	46	18

Spośród ogółu niepełnosprawnych **bezrobotnych 214** osób posiadało lekki stopień niepełnosprawności, **71** osób umiarkowany, a **2** osoby znaczny.

Poszukujący pracy to przede wszystkim osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – **51**, natomiast stopień lekki i znaczny posiadało po **6** osób.

Zarejestrowani niepełnosprawni z podziałem na stopień niepełnosprawności – stan na koniec 2019 roku.

Wyszczególnienie	Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Niepełnosprawni bezrobotni	znaczny	2
	umiarkowany	71
	lekki	214
Niepełnosprawni poszukujący pracy	znaczny	6
	umiarkowany	51
	lekki	6

Biorąc pod uwagę **schorzenia** zarejestrowanych niepełnosprawnych, wg stanu na koniec grudnia 2019 roku /zarówno bezrobotnych jak i poszukujących pracy/ najwięcej osób posiadało upośledzenie narządu ruchu – **96 osób** (84 bezrobotnych i 12 poszukujących pracy), następną grupę stanowiły osoby ze schorzeniami neurologicznymi – **48 osób** (38 bezrobotnych i 10 poszukujących pracy), kolejną **osoby z chorobami psychicznymi** – **46 osób** (29 bezrobotnych i 17 poszukujących pracy), następnie z zaburzeniem głosu, mowy i chorobami słuchu – **32 osoby** (28 bezrobotnych i 4 poszukujące pracy), z chorobami narządu wzroku – **28 osób** (22 bezrobotnych i 6 poszukujących pracy), z chorobami układu oddechowego i układu krążenia – **26 osób** (23 bezrobotnych i 3 poszukujące pracy), z epilepsją – **18 osób** (17 bezrobotnych, 1 poszukująca pracy), z chorobami układu pokarmowego – **6 osób** (5 bezrobotnych oraz 1 poszukująca). Ponadto z innymi schorzeniami zarejestrowane były **33 osoby** (27 bezrobotnych i 6 poszukujących pracy) oraz z nieustaloną przyczyną niepełnosprawności – **11 osób** (8 bezrobotnych i 3 poszukujące pracy).

Wg stanu na koniec 2019 roku wszystkie zarejestrowane **osoby niepełnosprawne z chorobami psychicznymi** /ogółem **46 osób** (w tym 18 kobiet), z tego 29 osób bezrobotnych (13 kobiet) i 17 osób poszukujących pracy (5 kobiet)/ stanowiły **13,1%** ogółu osób tej kategorii.

W ciągu całego 2019 roku do ewidencji osób niepełnosprawnych **włączonych** zostało **500 osób** niepełnosprawnych (439 osób bezrobotnych oraz 61 osób poszukujących pracy). **Napływ** do bezrobocia **osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi ogółem, to 65 osób** (w tym 29 kobiet), z tego **53 osoby** (w tym 24 kobiety) to osoby bezrobotne, natomiast **12 osób** (5 kobiet) to poszukujący pracy.

W omawianym roku 2019 **wyłączono** z ewidencji **500 osób** niepełnosprawnych, (450 bezrobotnych oraz 50 poszukujących pracy), w tym z tytułu **podjęcia pracy 189 osób** – 184 osoby bezrobotne i 5 osób poszukujących pracy.

Osoby z chorobami psychicznymi wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych **to ogółem 71 osób** (38 kobiet), z tego 57 osób (30 kobiet) to osoby bezrobotne i 14 osób (8 kobiet) to poszukujący pracy.

Pośród osób wyłączonych z ewidencji **189 podjęło zatrudnienie**, co stanowiło **37,8%** ogółu wyłączonych osób niepełnosprawnych.

W przypadku **osób z chorobami psychicznymi podjęcia pracy** były przyczyną wyłączenia **ogółem 25 osób** (w tym 15 kobiet), w tym do pracy **subsydiowanej 2 osoby** (1 kobieta), tj. prace interwencyjne podjęła 1 osoba (1 kobieta) i 1 osoba podjęła zatrudnienie w ramach refundacji miejsca pracy.

Ponadto, osoby niepełnosprawne **z chorobami psychicznymi** zostały objęte różnymi **formami aktywizacji zawodowej**, co również było przyczyną wyłączenia z ewidencji osób niepełnosprawnych w roku 2019 – razem **3 osoby** (w tym 3 kobiety), w tym z powodu rozpoczęcia szkolenia – 1 osoba i pracy społecznie użytecznej – 2 osoby.

W ubiegłym 2019 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu zgłoszono **226 wolnych miejsc pracy**. **Zgłoszone miejsca pracy kierowane były do wszystkich zarejestrowanych osób niepełnosprawnych**, w tym także do **osób z chorobami psychicznymi**. Najczęściej były to propozycje pracy dla magazynierów, sortowaczy przesyłek, liderów linii pakującej, pracowników utrzymania czystości, pracowników produkcji oraz dla sprzątaczek.

Działania skierowane do zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w roku 2019.

Wyszczególnienie		Ogółem niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy	w tym z chorobami psychicznymi
Liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o zatrudnienie (napływ)		500	65
Liczba osób wyłączonych z ewidencji niepełnosprawnych (odpływ)		500	71
Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie , w tym:		189	25
pracę subsydiowaną		32	2
z tego	<i>liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały dotację na rozpoczęcie własnej działalności</i>	6	0
	<i>liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych</i>	9	1
Liczba osób niepełnosprawnych objętych aktywizacją zawodową		39	3
Liczba pozyskanych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych		226	226

Wnioski:

- Stan ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w końcu roku 2019, w odniesieniu do roku 2018 (ogółem 339 osób), **zwiększył się o 11 osób**.
- Jednak tak jak przed rokiem, wg stanu na koniec grudnia 2019, zarejestrowani niepełnosprawni **bezrobotni najczęściej posiadali lekki stopień niepełnosprawności**, zaś **poszukujący pracy – stopień umiarkowany**.
- Analizując schorzenia, stwierdzamy, że w 2019 r zarejestrowanych niepełnosprawnych z **chorobami psychicznymi** było o **5 osób mniej** niż przed rokiem.
- **Podjęcia pracy** przez osoby niepełnosprawne, w tym przez osoby z chorobami psychicznymi, stanowiły **37,8%** ogółu wyłączonych z ewidencji, a więc o **2,2 punktu procentowego mniej** niż w roku 2018.
- Wszystkimi formami aktywizacji zawodowej (w tym pracą subsydiowaną) **zostało objętych 71 osób niepełnosprawnych**, w tym **5 osób ze schorzeniami psychicznymi**.
- W roku 2019 na nowo utworzonych miejscach pracy */refundowanych/ zatrudnionych zostało 9 osób niepełnosprawnych*, natomiast **6 osób uzyskało dotację** na działalność gospodarczą.
- W roku 2019 do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu zgłoszono **226 miejsc pracy** dla osób niepełnosprawnych, podczas gdy w roku 2018 – 652 miejsca, a więc o **426 miejsc mniej**.

CZĘŚĆ VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Podstawowym zadaniem niniejszego Programu jest to, aby ochrona zdrowia psychicznego stała się czynnikiem, który integruje wszystkie środowiska lokalne. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ma za zadanie podniesienie efektywności i organizacji obecnego systemu ochrony zdrowia psychicznego, a w szczególności wyrównanie dostępu do różnych form opieki psychiatrycznej i poszerzenie oferty pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

HARMONOGRAM ZADAŃ PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO POWIATU ZGIERSKIEGO NA LATA 2021-2022

CEL GŁÓWNY:			
I. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb			
CEL SZCZEGÓŁOWY:			
I.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.1.1. Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie.	Zadanie jest składnikiem Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego.	Nie dotyczy.	-
Podmioty realizujące zadanie	Nie dotyczy		
I.1.2. Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 4 NPOZP	Zadanie nie będzie realizowane z powodu braku środków finansowych.	Nie dotyczy.	-
CEL SZCZEGÓŁOWY:			
I.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.2.1. Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy bytowej,	Realizacja działań w ramach dostępnych projektów i programów w zakresie oparcia społecznego i samopomocy środowiskowej dla osób	Liczba zrealizowanych działań/liczba uczestników poszczególnych działań.	2021-2022

mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.		
Podmioty realizujące zadanie	Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej, organizacje pozarządowe.		
I.2.2. Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Ogłaszanie konkursów ofert na zadanie.	Liczba osób objęta wsparciem/ liczba organizacji, którym udzielono wsparcia.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Zarząd Powiatu Zgierskiego.		
I.2.3. Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	1. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej: - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, - dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” . 2. Realizacja projektów unijnych skierowanych do osób niesamodzielnych. 3. Poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne – w ramach działania Punktu Interwencji Kryzysowej.	Liczba osób objętych wsparciem/ wysokość środków finansowych. Liczba osób objętych wsparciem. Liczba osób objętych wsparciem.	
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, organizacje pozarządowe w ramach współpracy.		
CEL SZCZEGÓŁOWY: I.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			

ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.3.1. Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Realizacja: - poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego - szkoleń zawodowych - robót publicznych - prac interwencyjnych - staży. Przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.	Liczba osób objętych wsparciem.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowy Urząd Pracy		
I.3.2. Prowadzenie kampanii szkoleniowo - informacyjnej adresowanej do pracodawców promowanie zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Organizacja spotkań/konferencji tematycznych. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych. Targi pracy i edukacji.	Liczba zorganizowanych spotkań/konferencji.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowy Urząd Pracy		
I.3.3. Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.	Aktywne pośrednictwo pracy.	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku skierowania urzędu. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowy Urząd Pracy		
CEL SZCZEGÓŁOWY:			
I.4. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
I.4.1. Powołanie lub kontynuacja lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu	Powołanie Zespołu Koordynującego realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego uchwałą Zarządu Powiatu Zgierskiego.	Uchwała Zarządu.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Zarząd Powiatu Zgierskiego		

I.4.2. Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022 , w razie potrzeb aktualizacja programu.	Liczba programów.	Zadanie zrealizowane
Podmioty realizujące zadanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, następnie Zespół koordynujący.		
I.4.3. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Zgodnie z zapisami Harmonogramu zadań POZPPZ na lata 2021-2022 Opracowanie i przedstawianie Zarządowi Powiatu Zgierskiego corocznego sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022.	Liczba sprawozdań.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Realizacja - podmioty wskazane jako wykonawcy poszczególnych celów.		
I.4.4. Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa, aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Opracowanie przewodnika w formie elektronicznej i zamieszczenie go na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Zgierzu oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	Liczba wydanych przewodników.	2021-2022
Realizatorzy zadania	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej oraz gmin Powiatu Zgierskiego.		
CEL GŁÓWNY:			
II. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb			
CEL SZCZEGÓŁOWY:			
II.1. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom			
ZADANIE	Formy działań	Wskaźniki	Termin realizacji
II.1.1. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom, młodzieży i rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Zgodnie z zakresem działania placówki.	Liczba udzielonego wsparcia/porad.	2021-2022
Podmioty realizujące zadanie	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, organizacje pozarządowe.		
II.1.2. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	Działania pedagogów i psychologów szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Zgierski oraz pomoc psychologiczna i	Liczba udzielonych porad psychologicznych i pedagogicznych.	2021-2022

	pedagogiczna, prowadzenie indywidualnych terapii przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Działania profilaktyczne dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom od alkoholu, narkotyków, papierosów itp. oraz ochrona zdrowia psychicznego.	Liczba osób, które skorzystały z indywidualnej terapii. Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych.	
Podmioty realizujące zadanie	Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Szkoły powiatowe, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, organizacje pozarządowe.		

Źródła finansowania:

- Fundusz Pracy,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Budżet Powiatu Zgierskiego.
- NFZ.

PODSUMOWANIE

Cele i zadania „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021- 2022” są spójne i kompatybilne z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022. W programie wyznaczono do realizacji cele zmierzające do poszerzenia zakresu oferowanego wsparcia i podwyższenia jakości świadczonych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu zgierskiego.

Program zakłada szereg działań kierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu, których głównym celem będzie pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi. Stygmatyzacja należy do podstawowych przeszkód, które trzeba pokonać, jeśli ma się promować integrację społeczną, wzmacniać więzi społeczne oraz wpływać na poprawę zdrowia psychicznego.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2020 r. poz. 685) prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej - realizowanych w latach 2017-2022.

Program ma charakter otwarty, z możliwością jego dostosowywania do aktualnych uwarunkowań, a jego realizacja zależeć będzie od poziomu finansowania z budżetów: samorządu powiatowego, Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz możliwości pozyskiwania środków z Unii Europejskiej i innych źródeł. Monitorowanie efektywności i skuteczności działań Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Zgierskiego na lata 2021-2022 będzie odbywało się poprzez ścisłą współpracę z podmiotami realizującymi Program.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU ZGIERSKIEGO

Bogdan Jarota

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Maria Miśkiewicz